

Kidutus ja kansanmurha

YK:n vuodesta 1967 lähtien miehitettyjen palestiinalaisalueiden erityisraportoijan Francesca Albanesen raportti *Torture and genocide, A/HRC/61/71, 23.3.2026*¹

Lyhennetty suomennos – Arabikansojen ystävyysseura r.y.

Raportissa erityisraportoiija selvittää Israelin miehitetyillä palestiinalaisalueilla 7.10.2023 lähtien palestiinalaisiin kohdistamaa järjestelmällistä kidutuksen käyttöä, johon kuuluu kansanmurhan kynnyksen ylittäviä käytäntöjä. Kidutuksesta on tullut miehiin, naisiin ja lapsiin kohdistuvan hallinnan ja rankaisemisen olennainen osa, joka toteutuu sekä vapausrangaistusten väärinkäytössä että säälimättömissä pakkosiirroissa, joukkomurhissa ja elämisen edellytysten riistämisisä. Jatkuva kaikkialle läpitunkeva psykologinen terrori, joka on suunniteltu murtamaan ihmisiä, riistää heiltä heidän ihmisarvonsa ja pakottaa heidät jättämään maansa. Tämä ei ole satunnaista väkivaltaa, vaan epäinhimillistämisen perustalle rakennettua julmuuden ja kollektiivisen kidutuksen käytäntöjen avulla ylläpidettyä asutuskolonialismin arkkitehtuuria.

Johdanto

Raportissa erityisraportoiija selvittää kidutusta ja tahallista vakavan fyysisen tai henkisen kärsimyksen aiheuttamista ja päätyy siihen, että kidutus on meneillään olevan kansanmurhan ja yleisemmin asutuskolonialistisen apartheidin rakenteellinen ominaisuus.

Erityisraportoiijan keräämään kirjalliseen materiaaliin kuuluu yli 300 eri järjestöjen hankkimaa todistusta, oikeudellisten asiantuntijoiden ja kidutuksesta selvinneiden lausuntoja sekä israelilaisten väärinkäytösten raporttien ja muiden tahojen selontekoja.

“Israelin turvallisuudelle välttämättömäksi” luonnehdittu kidutus on ollut aina Israelin palestiinalaisiin kohdistaman häätöpolitiikan olennainen ominaisuus ja Israel on käyttänyt sitä kollektiiviseen koston ja tuhoamiseen viittaavassa mittakaavassa. Nämä käytännöt toimivat ideologisena yhteiskunnallisen tuhoamisen projektina, joka normalisoi julmuuden ja jonka poliittisena tavoitteena on palestiinalaisten “kansakunnan” heikentäminen.

Kidutuksen eskaloituminen Israelin pidätyskeskuksissa on koordinoitu suunnitelma. Kansallisen turvallisuuden ministeri Itamar Ben-Gvir on edistänyt “vankilavallankumousta”, joka on vakiinnuttanut tilanteen huonontumisen ja johon kuuluu muun muassa määräys pitää “terroristit” käsirautoissa pimeissä selleissä, joissa on vain rautasängyt ja avokäymälät ja joissa taukoamatta soi Israelin kansallislaulu.

Kidutus ei rajoitu vain vankiselleihin ja kuulusteluhuoneisiin. Joukkomittaiset pakkosiirrot, piirittäminen, juoman ja ruuan saannin estäminen, armeijan ja siirtokuntalaisten rajoittamaton väkivalta sekä kaikkialle tunkeva valvonta ja terrori ovat tehneet palestiinalaisalueista kollektiivisen rankaisemisen piirin, jossa kansanmurhamaiseksi väkivallaksi kääntynyt elinmahdollisuuksien tuhoaminen aiheuttaa miehityksen alaiselle väestölle pitkäaikaisia henkisiä ja fyysisiä vammoja.

---

¹<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session61/advance-version/a-hrc-61-71-aev.pdf>

Israelin viranomaiset ovat luoneet kaikkialla miehityillä alueilla tuskaa tuottavan ympäristön, jonka tarkoituksena on murtaa ihmisten vastarinta, ihmisarvo ja *sumud* (peräänantamattomuus). Raportissa analysoidut ministerien ja muiden viranomaisten lausunnot antavat ymmärtää tavoitteena olevan palestiinalaisten poissiirtäminen alueiden haltuunoton ja valtaamisen mahdollistamiseksi.

“Uusi Nakba” -nimellä kulkevan suunnitelman kontekstissa raportissa dokumentoidut käytännöt osoittavat kidutuksen ja asutuskolonialistisen kansanmurhan tiiviin yhteyden. Väestöön “sellaisenaan” kohdistettuna kidutus toimii sekä ylivallan välineenä että osoituksena kansanmurha-aikomuksista.

Oikeuden toteutuminen edellyttää, että tunnistetaan kansanmurhan kontekstissa sekä pidätyskeskuksissa että muualla tapahtuvan kidutuksen olevan olennaisesti tahallista ja tarkoituksellista ja sen pysyvän käytön olevan tähdätty ryhmän fyysiseen ja psyykkiseen tuhoamiseen.

Soveltuva oikeudellinen säännöstö

Kansainvälisessä oikeudessa kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai nöyryyttävän kohtelun kielto on ehdoton eikä siitä voi poiketa (*jus cogens*). Mikään valtio ei voi harjoittaa tai sietää kidutusta missään olosuhteissa, mukaan lukien sota, hätätila tai turvallisuushkien torjuminen. Valtioiden tulee estää, kriminalisoida ja rangaista tällaiset teot ilman poikkeuksia. Tämä on erityisen pakottavaa miehityillä palestiinalaisalueilla ottaen huomioon Kansainvälisen tuomioistuimen vaatimuksen Israelin miehityksen lopettamiseksi, Israelin ministereitä koskevat pidätysmääräykset sekä meneillään olevan kansanmurhaoikeudenkäynnin.

Kidutus on itsessään kansainvälinen rikos, vakava kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaus, aseellisen konfliktin yhteydessä tehtynä sotarikos ja laajamittaisen tai järjestelmällisen siviiliväestöön kohdistuvan hyökkäyksen osana toteutettuna rikos ihmisyyttä vastaan. Kidutus voi olla myös osa apartheidikosta. Vainoamista, raiskauksia ja muita epäinhimillisiä toimia näännyttäminen mukaan lukien pidetään myös rikoksina ihmisyyttä vastaan.

Mikä tahansa kansanmurha sisältää myös joitakin kidutuksen muotoja. Kansainvälinen oikeuskäytäntö, mukaan lukien Kansainvälisen rikostuomioistuimen oikeuskäytäntö, tunnustaa, että kidutus voi tietyin edellytyksin muodostaa menettelyn, joka kuuluu suojatun ryhmän jäsenille ”ruumiillisen tai henkisen vamman aiheuttamisen” (Yleissopimus joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi, artikla II b) piiriin, kun se on riittävän vakavaa ja siihen liittyy vaadittu erityistarkoitus.

Kidutus, vankilassa tai muualla tapahtuva, ei ole satunnaista, vaan itsessään tarkoituksellista. Joukkotuhonnan vastainen yleissopimus vahvistaa, että kansanmurha voidaan panna toimeen pitkäaikaisena käytäntönä, joka murtaa ruumiillista, psyykkistä ja kollektiivista vastustuskykyä.

Vakavan ruumiillisen tai henkisen vamman tuottaminen ryhmän jäsenille ei tarkoita välttämättä pysyvää ja korjaamatonta haittaa, mutta sen täytyy olla väliaikaisen onnettomuuden, häpeän tai nöyryytyksen ylittävää sekä aiheuttaa vakavaa ja pitkäaikaista haittaa. Kansainväliset tuomioistuimet arvioivat vakavuutta kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon, että vakava kärsimys on usein tulosta pitkäaikaisesta kaltoinkohtelusta eikä pelkästään yksittäisistä teoista. Vastaavasti elinmahdollisuuksien riistämistä, uhkia ja epäinhimillistä kohtelua tulee tarkastella niiden kasautuvat ja pitkäaikaiset vaikutukset huomioon ottaen.

Vangitsemista koskeva kansainvälinen säännöstö perustuu periaatteelle, jonka mukaan vangitsevien viranomaisten tulee aina suojella kaikkien vangittujen, niin taistelijoiden, turvallisuusuhkina pidätettyjen kuin siviilien ruumiillista ja psyykkistä koskemattomuutta. Oikeudellisissa arvioissa otetaan huomioon pidätyslaitosten olot. Niihin kuuluvat ylikansoitus, riittämätön sanitaatio, rajoitettu ruoan ja hoidon saanti sekä pitkitetty unen estäminen tai nöyryyttäminen pelon ja epävarmuuden aiheuttamiseksi. Tahallisia ja seuraukset tietäen toimeenpantuina tällaiset käytännöt täyttävät kidutuksen tai muun epäinhimillisen kohtelun tai rankaisemisen määritelmän.

Vuonna 2025 YK:n kidutuksen vastainen komitea ilmaisi vakavan huolensa raportoidusta Israelin valtion tosiasiallisen järjestelmällisen ja laajamittaisen kidutuksen käytön voimistumisesta 7. lokakuuta 2023 alkaen. Samana vuonna YK:n riippumaton Miehitettyjä palestiinalaisalueita käsittelevä kansainvälinen tutkintakomissio totesi, että Joukkotuhontaa koskevan yleissopimuksen vakavan ruumiillisen tai henkisen vammän aiheuttamista suojellun ryhmän jäsenille koskevan artiklan II (b) mukaiset perusteet olivat täyttyneet.

Kidutus kansanmurhatekona

Perustelut

Epäinhimillistäminen toimii siirtomaa- ja rotujärjestelmien politiikkojen tukena oikeuttamalla kidutuksen, nöyryytyksen ja hävittämisen osana hallinnollisia menettelyjä. Brittihallinto käytti Palestiinassa kidutusta kansannousujen estämisen taktiikkana ja Israelin turvallisuuskoneisto omaksui nämä käytännöt ennen vuotta 1948 ja sen jälkeen alistamisen ja palestiinalaisten vastarinnan tukahduttamisen välineiksi.

Varhaisesta valtionrakennuksen vaiheesta lähtien ja miehityksen vuosikymmeninä Israel on harjoittanut väkivaltaan perustuvaa pakottamista ylivaltakoneistonsa rakenteellisena osana. Israelin kidutuskäytännöt, kuten “palestiinalainen hirttäminen” ja “palestiinalainen tuoli”, ovat tulleet tunnetuiksi laajassa käytössään palestiinalaisten kuulusteluissa. Palestiinalaisten kiduttamisesta ja sen järjestelmällisestä peittelystä syntynyt skandaali pakotti hallituksen perustamaan Landaun komission tutkimaan turvallisuuspalvelun kuulustelumenetelmiä. Sen raportissa vuodelta 1987 sallittiin psyykkisen painostamisen lisäksi “kohtuullisten keinojen” käyttö terroristisista teoista epäiltyihin. Vuonna 1999 Israelin korkein oikeus tunnusti tämän “välttämättömyyden” doktriinin ja salli kuulusteluissa erityisten keinojen käyttämisen, joita laajennettiin 2018. Tuloksena on ollut lähes täydellinen rankaisemattomuus; vuosina 2001-2020 tehdyistä 1300 valituksesta kaksi on johtanut tutkintaan eikä yksikään tuomioon. Olemassa olevia lakeja on korjailtu toistuvasti sallimaan yhä raaempi kohtelu erityisesti Gazan palestiinalaisia kohtaan.

Kidutuksen yleistymisen pidätysten yhteydessä

Lokakuun 2023 jälkeen tehtyjen pidätysten yhteydessä kidutusta on harjoitettu ennennäkemättömässä laajuudessa, mikä on kansanmurhan selvä piirre. Kaikkia palestiinalaisia on kohdeltu kollektiivisesti “terroristeina” ja “turvallisuusuhkina”. Tänä aikana Israel on pidättänyt yli 18 500 palestiinalaista, joista ainakin 1500 lapsia. Vankiloissa ja pidätyskeskuksissa säilytettyjen lisäksi yli 4000 palestiinalaista on pakotettu katoamaan. On todennäköistä, että monet heistä eivät ole enää elossa.

Israelin sotilaat ovat haravoineet kokonaisia asuinyhteisöjä ja pidättäneet väkivallalla jopa vanhuksia, vammaisia sekä raskaana olevia naisia ja lapsia. Pidätyksiä on tehty kaikkialla Israelin sisäلتä miehitetuille alueille. Israelin viranomaiset ovat vuodesta 2023 käyttäneet kahdentyyppisiä pidätyskeskuksia: armeijan tilapäisiä pidätysleirejä ja vankilahallinnon tiloja, joista edellisissä

kohtelu on erityisen epäinhimillistä. Vuonna 2024 israelilainen ihmisoikeusjärjestö varoitti, että “kaikki pidäkkeet oli heitetty syrjään”.

Tietyt ryhmät ovat olleet erityisen alttiita pidättämiselle ja väärinkäytöksille, jotka ovat toisinaan johtanut väkivaltaiseen kuolemaan. Tällaisia ryhmiä ovat aktivistit, lääkärit, poliittiset vaikuttajat, ihmisoikeuspuolustajat ja journalistit.

Julmuuden hallintoa pitävät käynnissä Israelin miehitysjoukot, turvallisuuspalvelu (Shin Bet), poliisi ja vankilahallinto tiiviissä yhteistyössä.

Kidutusmenetelmiä

Kansallisen turvallisuuden ministeri Itamar Ben-Gvir on kuvannut vangittujen olojen huonontamisen olevan yhden päätavoitteistaan ja on määrännyt pienentämään rajusti vankien saamaa kalorimäärää ja vannonut sallivansa pidätetyille vain “vähimmästä vähemmän”.

Palestiinalaiset alistetaan kaltoinkohtelulle heti pidätyshetkellä. Heidän silmänsä sidotaan rutiininomaisesti, heidät riisutaan alastomiksi ja pannaan marssimaan. Tiheästi toistuvat siirrot aiheuttavat tarkoituksellisesti stressiä, sekaannusta ja pelkoa. Pidätetyt pannaan tuskallisesti käsirautoihin, heidän päälleen virtsataan, heitä ja heidän perheenjäseniään solvataan ja uhataan kuolemalla sekä heitä pakotetaan äärimmäisen alentaviin ja nöyryyttäviin tekoihin.

Vankeudessa palestiinalaisia pidetään ulkona ilman suojaa tai häkeissä tai ahdettuina ahtaisiin usein maanalaisiin tiloihin. Heitä pidetään silmät sidottuina ja käsirautoissa pitkiä aikoja jopa lääketieteellisissä tutkimuksissa, mistä aiheutuu joskus amputaatioon johtavia vammoja. Vaatteet, huovat ja pyörätuolit takavarikoidaan ja pidätetyt jätetään säiden armoille. Pitkäaikainen eristäminen, unen estäminen ja nälkiinnyttäminen jättävät jälkeensä “käreleviä luurankoja”. Pääsy käymälöihin ja suihkuihin estetään rutiininomaisesti.

Vakava fyysinen väkivalta on rutiininomaista. Pidätettyihin käytetään vesikidutusta ja heitä piestään ankarasti pampuilla ja muilla aseilla, poltetaan savukkeilla, pakotetaan olemaan polvillaan karkeassa sorassa, pidetään tuskallisissa asennoissa ja pakotetaan ottamaan hallusinoivia aineita. Myös pippurisumutteita, kyynelkaasua ja taistelukoiria käytetään.

Kansallisen turvallisuuden ministerin suunnitelman mukaisesti pidätettyjen näännyttäminen on jatkoa Gazan laskelmoidulle nälänhädälle. Pidätettyjen kärsimysten lisäämiseksi heille on näytetty kuvia Gazan tuhoista.

Kidutusta käytetään myös kuulusteluissa, jotka kestävät tuntikausia, joskus päiviä, ja joiden välissä kuulusteltavia suljetaan korvia huumaavaa musiikkia tauotta soittaviin “diskohuoneisiin”. Uhkaukset pidätettyjen tai heidän perheenjäsentensä vahingoittamisesta, raiskaamisesta tai surmaamisesta ovat tavanomaisia. Eräs israelilainen väärinkäytösten paljastaja kommentoi, että “heiltä riistettiin kaikki, mikä muistuttaa inhimillisistä olennoista”.

Lapsiin, naisiin ja miehiin kohdistuva seksuaalinen väkivalta on yleistä. Pidätettyjä on joukkoraiskattu käyttäen usein metallitankoja, pamppuja ja metallinpaljastimia, sukuelimiin on annettu sähköiskuja, naisia on riisuttu alastomiksi miesten nähden ja alastomia pidätettyjä on tutkittu alentavissa asennoissa.

Lääketieteellisen hoidon estäminen on järjestelmällistä. Kidutuksen ja nälkiinnyttämisen

akuutteihin seurauksiin tarvittavaan hoitoon pääsyä estetään tai viivytetään eikä lääkkeitä anneta. Joskus lääketieteellisiä operaatioita suorittavat epäpätevät henkilöt ja leikkauksia tehdään ilman nukutusta.

Vankilaviranomaiset ovat avoimesti rehennelleet aikaansaaduilla oloilla. Myös oikeudellisen avun estäminen mahdollistaa kidutuksen. Pidätettyjä ja heidän oikeusavustajiaan pelotellaan järjestelmällisesti pahoinpitelyllä tai seksuaalisella väkivallalla.

Äärimmäinen lapsuuden riisto

Palestiinalaislapsia pidätetään lisääntyvässä määrin. Lähes puolet pidätyksistä ovat hallinnollisia pidätyksiä ilman syytteitä ja oikeudenkäyntejä. Lapset eivät voi olla yhteydessä perheisiinsä ja tarkoituksenmukaiset yhteydet juristeihin estetään. Israelin vankilahallinnon vankiloissa lapsiin sovelletaan samaa rangaistusasteikkoa kuin aikuisiin. Todistajanlausunnot kertovat verenvuotoihin johtavasta kahlehtimisesta, pieksemisestä, raahaamisesta, eristämisestä, seksuaalisesta väkivallasta, nälkiinnyttämisestä, hoidon estämisestä sekä raiskauksella ja perheenjäsenten surmaamisella uhkaamisesta.

Pidätyskuolemat

Kidutuksen vastainen komitea on ilmaissut huolensa palestiinalaisten epätavallisen korkeasta kuolleisuudesta vankeudessa. Israelin viranomaiset eivät julkista monia pidätettyjä koskevia tietoja, mistä syystä todellista kuolleiden määrää ei voida todentaa. Olemalla luovuttamatta ruumiita Israel käyttää sitä aseena perheiden kärsimyksen pidentämiseksi. Nämä käytännöt kieltävät perheiltä suremiseen kuuluvan perustavanlaatuisen ihmisarvon.

Pahoinpitely vapautettaessa

Pidätetyt, lapset mukaan lukien, vapautetaan säännöllisesti ilman ennakkovaroitusta viemällä heidät satunnaisiin paikkoihin, mikä on yhdenmukaista ihmisarvon riistämisen politiikan kanssa. Raportit kertovat vammautuneista pidätetyistä, jotka on jätetty kadulle keskellä yötä joskus puettuina vain vaippoihin tai pelkkiin alusvaatteisiin.

Kidutus strategiana

Lokakuusta 2023 alkaen kidutuksen käyttö vankiloissa osoittaa, miten se on sulautunut osaksi kansanmurhapolitiikkaa. Sitä julistetaan avoimesti ja se tapahtuu julkisesti. Pidätysolosuhteet ovat johtaneet ennennäkemättömään määrään kuolemia. Tiettyjen ammattiryhmien systemaattinen kohdentaminen osoittaa tarkoituksen purkaa ryhmän selviytymisen kannalta välttämättömät tekniset valmiudet. Kidutus ei näin ollen ole pelkästään rankaisemista, vaan strategista. Jo lyhytaikainen pidätys tuottaa fyysistä ja henkistä haittaa, joka säteilee laajemmalle vaikuttaen perheisiin ja yhteisöihin pysyvällä ja usein korjaamattomalla tavalla.

Kansanmurha kidutuksena

Lokakuun 2023 jälkeen ulkoilmassa pidätettynä pitämisen olosuhteita on kiristetty, mikä on luonut kidutuksenomaisen ympäristön. Joukkomittaiset karkotukset, saarrot ja nälkiinnyttäminen, siirtokuntalaisten rajoittamaton väkivalta sekä jatkuva nöyryyttäminen ja valvonta ovat tarkoituksellisesti kasvattaneet kollektiivista kärsimystä.

Israelin viranomaiset käyttävät kidutusta kansanmurhan välineenä ja toisaalta palestiinalaiset ryhmänä tuhoavat kansanmurhateot on tarkoitettu tuottamaan palestiinalaisille kollektiivista kärsimystä. Kidutus toimii malliesimerkkinä yksilön sulkemisesta pois yhteisöstä tuhoamalla kohteensa.

Gaza

Leimaamalla koko väestö “ihmiseläimiksi” ja “terroristeiksi” sekä vetoamalla [vastustajan käyttämiin] “ihmiskilpiin” joukkomurhien oikeuttamiseksi Israel on tosiasiallisesti ottanut maalikseen koko siviiliväestön. Jopa tulevina terroristeina kuvatut lapset joutuvat pelkäämään välitöntä kuolemaa.

Israelin armeija on käyttänyt joukkosiirtoja luomaan kaikkialle läpituokeaa henkistä ja fyysistä kärsimystä hävittämisen alla. Maltillisten arvioiden mukaan yli miljoona ihmistä on joutunut seuraamaan voimattomina omaisuutensa, perintönsä ja suhteidensa menneisyyteen tuhoutumista. Pääministeri Netanjahun julistamana pitkän tähtäimen tavoitteena on tehdä Gaza “rauniokaupungeiksi”, joka tulee “näkymään heille sukupolviksi”.

Koulujen, moskeijoiden, kirjastojen, museoiden ja kulttuurikohteiden tuhoamisen näkeminen luo akuutin tunteen erottamisesta henkilökohtaisesta ja kollektiivisesta historiasta. Hävittämällä järjestelmällisesti kollektiivisen muistin paikkoja puretaan tietoisesti kulttuurin materiaalisia perusteita ja hyökätään yhteisöjen sosiaalista rakennetta sekä ihmisten jatkuvuuden, identiteetin ja johonkin kuulumisen tunnetta kohtaan.

Tahalliset lääkäreihin, hoitajiin, ambulansseihin, klinikoihin ja sairaaloihin kohdistetut hyökkäykset muodostavat ‘medisidin’ (“lääketieteellinen kansanmurha”¹ (medicide)). Kun sairaanhoito on tahallisesti lähes kokonaan hävitetty, kärsimys ja kuolema ovat laskelmoituja terrorin välikappaleita.

Israel on aiheuttanut pysyvää vammauttamista joukkomitassa. Arviolta 40 000 ihmisellä on elinikäisiä vammoja. Heistä noin 10 000 on lapsia. Näin kattava runteleminen aiheuttaa pitkäaikaista traumaa, pelkoa ja haavoittuvuutta. Tahallinen piiritystilä ja nälkiinnyttämien ovat aiheuttaneen vakavaa ruumiillista ja henkistä kärsimystä. Puolustusministerit Yoav Gallant ja Israel Katz ovat sanoneet energian ja veden saannin estämisen ja muiden koko väestöön vaikuttavien toimien kohdistuvan “murhaaja- ja lasten teurastajaväkeen”.

Elokuuhun 2025 mennessä ainakin 461 ihmistä oli kuollut aliravitsemukseen. Eloanjääneiden kuvausten mukaan nälkä kiristää sosiaalisia siteitä ja vaistomainen tarve selvitä itse menee keskinäisen tukemisen yli. Nälän käyttäminen sosiaalisena kidutuksena on uudelleen henkiin herätetty kolonialistinen tekniikka, joka aiheuttaa joukkomittaista tuskaa sekä kasautuvaa ja korjaamatonta vahinkoa tuhoten ihmisten nykyisyyttä ja tulevaisuutta.

Aseita ei käytetä vain tappamiseen, vaan tappavat, tuhoavat ja vakoilevat aseistetut dronit aiheuttavat avuttomuuden tunnetta ja psyykkistä luhistumista. Jatkuva droniparvien lento, niiden hyökkäykset sekä valkoisen fosforin ja muun tuhovoiman käyttö on tarkoitettu aiheuttamaan “ylenmääräistä vammautumista ja tarpeetonta kärsimystä” ja kytkee kansanmurhan kehittyneen aseteknologian kollektiivisen kidutuksen käytäntöihin.

Länsiranta, Itä-Jerusalem mukaan lukien

Israelin miehityshallinto on luonut kaikkialle miehitykselle palestiinalaisalueille ulottuvan korkean teknologian valvontajärjestelmän, joka muodostaa “vankilajatkumon”. Kaikkialla olevia kameroita ja kasvojen tunnistusteknologiaa käyttävä valvonta, jota ei voi paeta, toimii väestön

kollektiivisen terrorisoimisen ja kidutuksen mekanismina. Laajamittaiset sotilasoperaatiot ovat kiihdyttäneet pakottamisen mekanismeja, joissa terrori ja pakkoevakuoinnit toimivat kollektiivisen tuhoamisen ja pakkosiirtojen menetelminä. Lokakuun 2023 jälkeen vankilajatkumosta on kehittynyt “kidutusjatkumo”, jossa asutuskolonialistista karkottamista ja kansanmurhaa käytetään aiheuttamaan kollektiivista kärsimystä ja ylisukupolvista traumaa.

Vuosien 2023 ja 2025 välisenä aikana ennennäkemättömiin mittoihin kiihtynyt siirtokuntalaisten ja sotilaiden väkivalta on tappanut ainakin 1000 palestiinalaista. Hallituksen aseistamat siirtokuntalaisten puolisositilaalliset joukkioit nauttivat rankaisemattomuutta ja saavat institutionaalista suojelua sekä laajaa kiitosta hyökkäyksistä ja palestiinalaisten surmaamisesta.

Kriittisen infrastruktuurin, rakennusten ja elinkeinojen tuhoamisen lisäksi palestiinalaisten jokapäiväisen elämän kaikki ulottuvuudet ovat häiriintyneet, mikä kiihdyttää fyysistä, henkistä ja sosiaalista piinaa. Israelin armeijan ja siirtokuntalaisten joukkojen yhdessä toimeenpanema tahallinen järjestelmällinen terrori, jota voidaan pitää kidutuksena, kohdistuu palestiinalaisten elämän sosiaaliseen, taloudelliseen ja psykologiseen kudokseen.

Kidutus kansanmurhaväkivallan kokonaistuloksena

Ministeri Bezalel Smotrich ilmaisee selvästi kollektiivisen tuskan aiheuttamisen ja asutuskolonialistisen kansanmurhan suhteen: “He tulevat olemaan täysin epätoivoisia [...] ja etsimään muuta paikkaa, jossa aloittaa uusi elämä”. Kansanmurhaväkivalta toimii kollektiivisen kidutuksen muotona, jonka tarkoituksena on murtaa ihmisten tahto, riistää heiltä itsehallinto ja lopulta karkottaa heidät maastaan. Kun näännyttämisen, karkottamisen, vangitsemisen, väärinkäytösten, siirtokuntalaisten terrorin ja piirittämisen kasautuvia vaikutuksia tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, paljastuu, ei pelkkiä yksittäisiä ylilyöntejä tai turvallisuuspuutteita, vaan yhtenäinen rakenne.

“Oikeus palestiinalaisten kiduttamiseen”

Miehitetyillä alueilla tapahtuvaa kidutusta ja siihen kannustavaa kansanmurha-aikomusta pukevut sanoiksi ja teoiksi Israelin toimeenpaneuvat elimet ja sitä mahdollistavat, oikeuttavat ja normalisoivat lainsäädäntö ja oikeuslaitos. Valtiokoneiston lisäksi tähän osallistuu terveydenhoidon ammattilaisia, uskonnollisia johtajia, mediatyöntekijöitä, akateemisen maailman edustajia ja julkisuudessa tunnettuja henkilöitä ilmaisemalla tukensa ja luomalla toimintaympäristöä. Kidutuksesta on tullut kollektiivinen hanke.

Israelin parlamentti Knesset on useaan otteeseen tiukentanut vankeuslakeja laajentaakseen hallituksen ja armeijan toimivaltuuksia sekä murentamaan pidäkkeitä. On säädetty laki, joka mahdollistaa “terroristitoimijoiksi” nimettyjen henkilöiden perheenjäsenten karkottamisen. Vuonna 2025 tehtiin lakialoite “kuolemanrangaistus terroristeille”. (Laki hyväksyttiin Knessetissä maaliskuussa 2026, suom.huom). Tämä kaikki institutionalisoi kollektiivista rankaisemista ja poistaa laillisia esteitä kidutukselta ja muilta vakavilta ihmisoikeusloukkauksilta.

Lokakuussa 2023 korkein oikeus hylkäsi menettelyllisillä perusteilla Gazassa kadonneita toimittajia koskevan habeas corpus -hakemuksen hyväksyen valtion väitteen, jonka mukaan sillä ei ollut oikeudellista velvollisuutta antaa tietoja Gazan, “vihollisalueen”, asukkaista. Vuonna 2024 se kieltäytyi puuttumasta pidätysoloihin. Länsirannalla sotilastuomioistuimet valtuuttavat pidätysten tekemisen pakottamalla saatujen tunnustusten perusteella ja näin hyväksyvät kidutuksen.

Toimeenpanovalta ja armeija nauttivat täyttä rankaisemattomuutta. Kidutuksen vastainen komitea

on todennut, että ruumiinavauksissa saaduista todisteista huolimatta viranomaisia ei yhtä tapausta lukuun ottamatta ole saatettu vastuuseen. Tässäkin tapauksessa väärinkäsityksen raportoinut viranomaisen joutui itse teostaan oikeuteen.

Hoitohenkilöstö on osallistunut kidutukseen. Vankilalääkärit ja oikeuslääketieteellinen henkilöstö ovat tehneet amputaatioita ilman anestesiaa ja säännönmukaisesti jättäneet raportoimatta selviä kidutustapauksia, väärentäneet asiakirjoja sekä osallistuneet nälkälakkolaisten pakkosyöttämiseen ja joissakin tapauksissa apua hakevien pahoinpitelyihin.

Uskonnolliset johtajat ovat oikeuttaneet julmuutta moraalisisilla tarinoillaan ja rohkaisseet kollektiiviseen rankaisemiseen raamatullisin perustein.

Media, akateeminen maailma ja populaarikulttuuri ovat käyttäneet julkisuudessa epäinhimillistä kieltä. Gazan tuhoamista on luonnehdittu "tilaisuudeksi" väestön siirtämiseen. Sotilaat ovat tehneet palestiinalaisten ampumisesta pelin, jossa jokaiseksi päiväksi valitaan uhrin joku ruumiinosa ammuttavaksi ja levittäneet tästä videoita sosiaalisessa mediassa. Populaari ja digitaalinen kulttuuri toistavat näitä teemoja ja pilkkaavat palestiinalaisten kärsimyksiä.

Johtopäätöksiä

Lokakuusta 2023 lähtien palestiinalaisten järjestelmällisestä kiduttamisesta on tullut asutuskolonialistisen kansanmurhan kiinteä osa, joka toimii palestiinalaisiin kansana kohdistetun tuhoavan väkivallan välineenä. Koko alueen mitassa väestöön sellaisenaan kohdistetun ja elämisen edellytykset tuhoavan politiikan puitteissa tapahtuvan kidutuksen kansanmurhatarkoitus on ilmeinen.

Tämä raportti raapaisee vain ilmiön pintaa. Se asettaa kidutuksen laajempaan politiikkojen ja käytäntöjen muodostamaan kokonaisuuteen, jossa kollektiivisen haitan aiheuttaminen ilmentää koordinoitua pyrkimystä hallita ja hävittää kansa tuhoamalla elämisen edellytykset, murtamalla sosiaaliset siteet ja kollektiivinen vastarinta sekä lopulta pakottamalla palestiinalaiset jättämään maansa siirtokuntalaisten tieltä.

Vankeudessa oleviin palestiinalaisiin on kohdistettu laajuudeltaan ja intensiteetiltään ennen näkemättömän voimakasta ruumiillista ja henkistä väkivaltaa. Se on aiheuttanut syviä ja pysyviä ruumiillisia ja henkisiä arpia kymmenille tuhansille palestiinalaisille ja heidän rakkailleen. Nämä käytännöt osoittavat, että Israelin vankilajärjestelmä on vajonnut järjestelmällisen ja laajan nöyryyttämisen, pakottamisen ja terrorin regiimiksi, jonka tarkoituksena on riistää palestiinalaisilta vapauden lisäksi heidän ihmisarvonsa, identiteettinsä ja jopa kaikkein perustavanlaatuisimmat ihmisyyden tunnot.

Vankiloiden ulkopuolella palestiinalaiset on alistettu olosuhteisiin, jotka aiheuttavat kasautuvaa vakavaa kollektiivista fyysistä ja henkistä kärsimystä. Joukkosurmat ja -karkotukset, massiivinen kotien ja infrastruktuurin tuhoaminen, nälkiinnyttäminen, elämisen välttämättömyyksien riisto sekä jatkuva altistaminen väkivallalle tekevät jokapäiväisestä elämästä uupumuksen, trauman ja epävarmuuden täyttämän koettelemuksen.

Ottamalla kohteeksi koko kansa kansanmurhasta on tullut kidutuksen perimmäinen muoto, joka on jatkuvaa, ylisukupolvista ja kollektiivista. Kaiken kaikkiaan nämä toimintatavat muodostavat kokonaisvaltaisen tuhoamisen järjestelmän, jonka tarkoitus on aiheuttaa palestiinalaisille pysyvää haittaa ja hävittää lopullisesti palestiinalaisten oikeus itsemääräämiseen murentamalla

mahdollisuutta poliittiseen, kulttuuriseen ja alueelliseen eheyteen. Ei ole epäilystäkään, etteikö tässä ole kyse Joukkotuhontaa koskevan yleissopimuksen artiklan II b mukaisesta vakavan ruumiillisen ja henkisen vahingon aiheuttamisesta ja tahallisesta kollektiivisesta kiduttamisesta.

Kaiken uskottavan pyrkimyksen oikeuden toteutumiseen tulee kohdella kidutusta, ei erillisenä rikoksena, vaan kansanmurhahankkeen peruspilarina, jonka tavoite on Palestiinan kansan täydellinen hävittäminen, sen fyysinen ja psyykinen tuhoaminen, syrjäyttäminen ja korvaaminen.

Suosituksia

Israelin tulee

- Lopettaa välittömästi kaikki Palestiinan kansaan kohdistuva kidutus ja pahoinpitely. Tämä edellyttää miehitetyillä palestiinalaisalueilla ylläpidetyn apartheidhallinnon purkamista Kansainvälisen tuomioistuimen ja YK:n yleiskokouksen päätösten mukaisesti. Israelin laittoman läsnäolon miehitetyillä alueilla on loputtava välittömästi sekä vastuullisuus, täydet hyvitykset, vakuudet uusimattomuudesta sekä institutionaaliset ja koulutukselliset reformit muistamisen turvaamiseksi on toteutettava;
- Sallia Punaisen Ristin kansainväliselle komitealle (ICRC), YK:n riippumattomalle kansainväliselle tutkintakomissiolle miehitetyistä palestiinalaisalueista, YK:n ihmisoikeuskomissaarin toimistolle sekä YK:n asiantuntijoille ja juristeille pääsy tutkimaan tehtyjä rikoksia.

Valtioiden tulee

- Olla osallistumatta Israelin rikoksiin ja sen sijaan estettävä kansainvälisen oikeuden vakavat loukkaukset ja puututtava niihin YK:n peruskirjassa ja Yleissopimuksessa joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi säädettyjen velvoitteidensa mukaisesti;
- Vahvistaa mekanismeja ja resursseja todisteiden keräämiseksi oikeudenkäyntejä varten, selvittää kaikkien kadoksissa olevien palestiinalaisten kohtaloita ja varmistaa, että Israel suorittaa asianmukaiset korvaukset;
- Aktivoida yleismaailmalliset oikeudelliset mekanismit kansainvälisen oikeuden loukkauksiin osallistumisesta epäiltyjen yksilöiden ja yritysten haastamiseksi oikeuteen;
- Tukea uhrien, erityisesti entisten vankien sekä kidutuksen ja seksuaalisen väkivallan uhreiksi joutuneiden psykososiaalisia tukiohjelmia ja mahdollistaa selvinneiden siirtämistä kolmansiin maihin;
- Varmistaa, että yritykset ja niiden johto lopettavat kaikki sitoumukset Israeliin, jotta ne eivät aiheuttaisi, myötävaikuttaisi ja kytkeytyisi kansanmurhaan, kidutukseen ja muihin ihmisoikeusloukkauksiin.

Kansainvälisen tuomioistuimen syyttäjänviraston tulisi tutkia kansanmurhatoimet, kidutus ja pahoinpitelyt ja nostaa niistä syytteet sekä antaa välittömästi pidätysmääräykset kaikista niistä Israelin viranomaisista, erityisesti Itamar Ben-Gviristä, Israel Katzista ja Bezalel Smotrichista, joita epäillään tässä raportissa esitettyjen rikosten suorittamisesta tai niihin määräämisestä, sekä Israelin armeijan pääesikunnan komentajasta ja Israelin vankilahallinnon pidätyskeskuksista vastuussa olevista korkea-arvoisista viranomaisista.

Erityisraportoiija kehottaa valtioita ja kansainvälisiä instituutioita tekemään kaikkensa, jotta pysäytetään sen tuhoaminen, mitä Palestiinasta on vielä jäljellä. Velvollisuus on kiireellinen ja jatkuva. Jokainen viivytys pahentaa peruuttamatonta vahinkoa ja vahvistaa entisestään julmuuden järjestelmää, jonka estämiseksi, pysäyttämiseksi ja rankaisemiseksi kansainvälinen oikeus ja Yhdistyneet kansakunnat on luotu.